

WADA 2014 TEST RAKAMLARI RAPORU (I)

1-) WADA 2014 TEST RAKAMLARI RAPORU NE ANLATMAKTADIR?

WADA 2014 TEST RAKAMLARI RAPORU, Laboratuvarlar Raporu (15 sayfa), Spor Dalları Raporu (47 sayfa), Test Yapan Kurumlar Raporu (106 sayfa), ABP Kan Analizleri Raporu (29 sayfa) olmak üzere dört ayrı rapordan oluşmaktadır.

Bu rapor, WADA akredite laboratuvarların 2014 yılı içinde yaptıkları analizlerin sonuçlarından hazırlanmıştır. Rakamlar, hem yarışma içi hem de yarışma dışı yapılan, kan ve idrar analizlerinin toplam sayısı ile, bu analizler sonucu rapor edilen Aykırı Analitik Bulgu ve Atipik Bulgu'ları da içermektedir.

Rapor tamamen ADAMS verileri kullanılarak hazırlanmıştır; zira tüm WADA akredite laboratuvarlar elde ettikleri pozitif ve negatif sonuçları bu sistem yoluyla rapor etmektedirler. ADAMS'ın kullanılması ile 2014 Test Rakamları Raporu çok kapsamlı bir görüntü vermektedir. 2014 yılı boyunca 32 WADA akredite laboratuvar aktif olarak görev yapmıştır. Ayrıca, Moskova Laboratuvarı'nın yan kuruluşu olan Soçi Laboratuvarı da 2014 Soçi Kış Olimpiyat ve Paralimpik Oyunları boyunca doping kontrol hizmeti vermiştir.

2-) RAPORDA HANGİ RAKAMLAR YER ALMAKTADIR?

Rakamlar, 2014 yılı boyunca 32 WADA akredite laboratuvar tarafından analiz edilen yarışma içi ve dışı testler ile Atlet Biyolojik Pasaportu için sadece kan testi yapmak için WADA tarafından onay verilen 3 laboratuvarın analiz sayılarının toplamını içermektedir. Ayrıca, bu rakamlar belirli spor dalları ile ilgilidir.

Laboratuvarlar Raporu, ADAMS'ta yer almayan analizleri de kapsayarak yapılan tüm analiz sayılarını göstermektedir. Böylelikle tüm rakamların yıldan yıla, birbiri ile kıyaslanması mümkün olmaktadır. ADAMS'ta yer almayan analizler genellikle profesyonel ligler ve üniversitelerde test programı uygulayan kuruluşlara (bunlar henüz WADA Kodu'na imza

koymamış kurumlardır) aittir ve bunlar numunelerini Kuzey Amerika'daki WADA akredite laboratuvarlara göndermektedirler. Bu kuruluşlar ile Laboratuvar arasında imzalanan anlaşmanın, gizliliğin korunması hükümleri uyarınca, bu analizlere ait sonuçların ADAMS'ta yayınlanması yasaklanmıştır.

Ayrıca rapor, laboratuvarlar tarafından analiz edilen kan numunesi sayısı, yapılan toplam kan testleri ve hangi spor dallarında yapıldığı gibi detaylı bilgileri de ortaya koymaktadır. Bu bilgiler, özellikle Atlet Biyolojik Pasaportu için son derece yararlıdır.

3-) BU RAPORUN, WADA'nın 2015 YILINDA YAYINLADIĞI DOPİNGLE MÜCADELE KURAL İHLALLERİ RAPORUNDAN FARKI NEDİR?

Test Rakamları Raporu, ADAMS'ta raporlanan ve WADA akredite laboratuvarların 2014 yılı içinde yaptıkları kan ve idrar analizlerinin sonuçlarını göstermektedir; dopingle mücadele kural ihlalleri sayısı ile ilgili istatistik vermemektedir.

Haziran 2015 tarihinde WADA'nın yayınladığı Doping Mücadele Kural İhlalleri Raporu, 2013 yılı içinde dünya sporundaki doping insidansına (sıklığı) ışık tutmaktadır; hem analize dayalı hem de analize dayanmayan Doping Mücadele Kural İhlalleri'ni (daha yaygın bilinen söylemlerle cezaları) göstermektedir. Ayrıca cezaların spor dallarına, testi yapan kurumlara ve ülkelere göre dağılımını da vermektedir. Doping Mücadele Kural İhlalleri Raporu 2013 istatistiklerini içerirken, Test Rakamları Raporu 2014 istatistiklerini kapsamaktadır çünkü Kural İhlalleri Raporu'nda yer alan doping vakalarının sonuçlandırılması süreci uzun sürmektedir. Çözülecek vakalarla ilgili yeterince hazırlık yapmak, sonuca bağlamak ve yayınlamak uzun zaman almaktadır.

2013 Doping Mücadele Kural İhlalleri Raporu ve 2014 Test Rakamları Raporu, Doping Mücadele Kurumları'na, dopingin küresel sıklığının daha iyi anlaşılması ve gelecek dönemlerde dürüst sporcuları koruma stratejilerini buna göre düzenlemeleri hususunda çok yararlı bilgiler vermektedir.

4-) 2014 TEST RAKAMLARI, 2013 RAKAMLARI ile KIYASLANINCA NASIL BİR DURUM ORTAYA ÇIKMAKTADIR?

Laboratuvarlar tarafından ADAMS veya ADAMS dışı yollarla verilen test sonuçlarına göre analiz edilen toplam numune sayısında artış görülmektedir. İdrar, kan ve ABP için alınan kan sonuçları göz önüne alınırsa, 2014 yılında 2013'e göre 15,000 adet daha fazla test yapılmıştır. ADAMS'a göre, akredite laboratuvarların yarısından fazlası, 2014 yılında 2013'e göre daha fazla sayıda analiz yapmışlardır.

Aykırı Analitik Bulgu açısından 2014 yılına ait oran % 1,11; 2013 yılına ait olan oran ise % 1,31 dir.

Ek olarak, Toplam Bulgularda (Aykırı Analitik Bulgu ve Atipik Bulgular'ın toplamı) da düşüş vardır; 2013 yılında % 2,21 iken 2014 yılında % 1,36'ya inmiştir. Büyük olasılıkla bu düşüşün sebebi, ABP Adaptif Model'in uygulanması sonucu, rapor edilen Atipik Bulgu sayısındaki azalmadır.

IRMS kullanımı ve ABP Steroid Modülü'nün uygulanması ile, önümüzdeki yıllarda da Atipik Bulgu sayısındaki düşüşün süreceği beklenmektedir.

"Aykırı Analitik Bulgu: 2014 Talimatı'na göre, bir numunede, WADA tarafından yetkilendirilmiş bir laboratuvar veya kurum tarafından, Laboratuvarlar Teknik Dökümanları ve ilgili diğer Teknik Dökümanlara uygun olarak rapor edilen, Yasaklı Maddenin veya Metabolitinin veya İşaretinin (endojen maddelerin yüksek miktarları da dahil olmak üzere) varlığı veya Yasaklı bir Yöntem'in Kullanımına ait kanıtın ortaya konulmasıdır."

" Atipik Bulgu: Bir numunede, WADA tarafından yetkilendirilmiş bir laboratuvar veya kurum tarafından Aykırı Analitik Bulgu kararı verilmeden önce, Laboratuvarlar Teknik Dökümanları

ve ilgili diğer Teknik Dökümanlara göre daha ileri araştırma yapılması gereken, normalden sapmış bulgulardır.”

5-) BU RAPORA KAÇ TANE TEST OTORİTESİ DAHİLDİR?

Bu raporda, ADAMS'ta bilgileri yer alan 385 değişik Test Otoritesi'nin verileri yer almaktadır. Bu rakam 2013 yılı rakamı olan 643'ün yarısının biraz üzerindedir. Bu azalmanın sebebi, daha önceleri Ulusal Federasyonlar'ın Test Otoritesi olarak sayılması idi. Bazı Ulusal Dopingle Mücadele Kurumları ve bazı Uluslararası Federasyonlar'ın, bu kurumlara test yapma görevi vermelerine rağmen;. Ulusal Federasyonlar'ın, Dünya Dopingle Mücadele Talimatı'nı imzalama yetkileri olmadığından, bu kurumlara bağımsız test yapan otorite adı vermek doğru değildir. Sonuç olarak, Ulusal Federasyonlar'ca yapılan veya yaptırılan testler, Ulusal Dopingle Mücadele Kurumu (NADO) veya Ulusal Federasyonlar'ın (IF) test programlarının bir parçasıdır.

“Test Otoritesi: Laboratuvarlar için Uluslararası Standartlar belgesinde yer aldığı şekliyle; numune alım yetkisi verilen, bir Dopingle Mücadele Kurumu (örneğin; Uluslararası Olimpiyat Komitesi veya diğer Büyük Turnuva Düzenleyicileri, WADA, Uluslararası Federasyonlar veya Ulusal Dopingle Mücadele Kurumları) ile yetkili bir otoritenin dopingle mücadele kurallarına uygun olarak test yapan bir başka kurumdur. (örneğin; Uluslararası Federasyon üyesi olan bir Ulusal Federasyon)

6-) RAPORDA HANGİ SPOR ORGANİZASYONLARI ve DİSİPLİNLERİ YER ALMAKTADIR?

Raporda, numune alım işlemi esnasında doldurulan doping kontrol formlarında yer alan ve laboratuvarlar tarafından bildirilen spor dalları ve alt disiplinleri yer almaktadır. Bundan böyle, ADAMS'ta spor dallarının isimleri daha standardize bir şekilde yer almaktadır zira birkaç yıl öncesine kadar bazı ülkeler aynı spor dalına farklı isimler vermekteydi (örneğin; futbol/soccer ve buz/çim hokeyi gibi). Dopingle Mücadele Kurumları'nın, doping kontrol formlarında yer alan bilgileri girme hususunda ADAMS'ı kullanmaları, sadece spor dalları ve alt disiplinlerinin isim standardizasyonunu değil, aynı zamanda çelişkileri minimize ederek formda yer alan ve girilmesi zorunlu olan diğer detay bilgilere de standart getirmiştir.

WADA ilgili Uluslararası Federasyonlar ile, ADAMS spor dalları ve alt disiplinlerinin kodları konusunda bir çalışma başlatmış olup; ADAMS'ta bu kodların daha açık ve kusursuz olarak yer almasının sağlanması hedeflenmektedir. Uluslararası Federasyonlar, kendi yönetimleri altında bulunan spor dalları ve disiplinleri ile ilgili düzeltme ve güncellemeler yapmaları için teşvik edilmektedir.

Bazı Ulusal Spor Federasyonları ve Kıtasal Spor Konfederasyonları, bağlı buldukları Uluslararası Federasyonlar'ın gözetimi altında test yaparken bazıları kendi Uluslararası Federasyonları adına bağımsız testler yapmaktadır. Gözetim altında yapılan testlere Uluslararası Federasyonlar'ın istatistiklerinde yer verilmemekte ve Konfederasyon istatistiklerinde gösterildiğinden, bu kurumlarda Test Otoritesi olarak anılmaktadır.

7-) NEDEN ANALİZ YAPAN FARKLI LABORATUVARLARIN AYKIRI ANALİTİK BULGU VE ATİPİK BULGU SAYILARI ARASINDA FARKLILIKLAR VARDIR?

Bir laboratuvarın analiz ettiği numune sayısı, o bölgede yürütülen ulusal dopingle mücadele programının gelişmesine bağlıdır. O bölgede düzenlenen uluslararası turnuvalar, o bölgede Talimat'a imza koymamış sportif organizasyonlar ve profesyonel liglerde uygulanan dopingle mücadele programları da, analiz sayısının artmasında rol oynamaktadır.

Aykırı Analitik Bulgu ve Atipik Bulgu yüzdesinin laboratuvardan laboratuvara değişmesi, ulusal dopingle mücadele programı veya diğer dopingle mücadele kurumlarının yaptıkları testlerde karşılaşılan zorluklar, o laboratuvarda numuneleri analize tabi tutulan spor dalları, Talimat'a imza koymamış sportif organizasyonlar ve profesyonel liglerde geçerli olan yasaklı maddeler listesi vb. gibi birçok sebebe bağlı olabilir.

8-) LABORATUVARLAR YILDA EN AZ KAÇ ADET ANALİZ YAPMALIDIRLAR?

Laboratuvarlar için Uluslararası Standartlar' a göre bir WADA akredite laboratuvar, her yıl, en az 3000 (kan ve idrar) analizi yapmak zorundadır. Bu şartı yerine getiremeyen herhangi bir akredite laboratuvar, derhal WADA tarafından yakın gözetim altına alınır.

